

Szkolny program profilaktyki w Gimnazjum nr 3 im. ks. J. Twardowskiego w Klikuszowej

Podstawa prawna:

- Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. Dz.U.1997.78.483 ze zm.)
- Ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz.U.2004 nr 256, poz. 2572 ze zm.)
- Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U.2012 poz. 124, Dz.U z 2015 poz. 28, 875)
- Ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U.2012 poz. 1356 ze zm.)
- Rozporządzeniu MEN z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz.U.2001 nr 61, poz. 624 ze zm.)
- Rozporządzeniu MEN z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. poz. 1113)
- Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. poz. 1249)
- Rozporządzeniu MEN z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U.2012 poz. 977 ze zm.)

Cele i zadania programu profilaktyki

Profilaktyka to proces, który wspiera zdrowie przez umożliwienie ludziom uzyskania pomocy potrzebnej im do konfrontacji ze złożonymi, stresującymi warunkami życia oraz przez umożliwienie jednostkom osiągnięcie subiektywnie satysfakcjonującego, społecznie akceptowanego, bogatego życia (Z. Gaś, 1997).

Szkolny program profilaktyki to program profilaktyki środowiskowej, to znaczy taki, w którym obiektem działań jest całe środowisko szkolne.

Struktura oddziaływań profilaktycznych

Rada Pedagogiczna:

- Określa zadania w zakresie profilaktyki.
- Określa zapotrzebowanie na realizację programów profilaktycznych.
- Dokonuje analizy działalności profilaktycznej na podsumowujących posiedzeniach rady pedagogicznej w m-c czerwcu.

Nauczyciele:

- Realizują zadania SPP w zakresie swojego przedmiotu oraz współpracują z wychowawcami klas w realizacji tych zadań.
- Wykonują zalecenia zawarte w opiniach wydanych przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną i inne placówki specjalistyczne.
- Współpracują z instytucjami wspierającymi wychowanie i profilaktykę, z pedagogiem szkolnym i dyrektorem szkoły.
- Na bieżąco wymieniają się informacjami.
- Są konsekwentni w działaniu.

Wychowawcy klas:

- Integrują zespół klasowy ze szczególnym zwróceniem uwagi na uczniów klas pierwszych.
- Realizują programy profilaktyczne bądź elementy tych programów zaakceptowane przez Radę Pedagogiczną i dyrektora szkoły.
- Biorą udział w szkoleniach na temat profilaktyki; mają możliwość samodzielnego opracowywania programów profilaktycznych.
- Dbają o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji uczniów w klasie.
- Wyposażają uczniów w umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach.
- Realizują zadania zawarte w SPP we współpracy z rodzicami uczniów.
- Prowadzą „Wywiadówki Profilaktyczne” w ramach pedagogizacji rodziców.

Dyrektor szkoły:

- Monitoruje pracę wychowawców klas, pedagoga w zakresie profilaktyki.
- Diagnozuje wspólnie z pedagogiem oczekiwania uczniów i rodziców w zakresie profilaktyki.
- Inicjuje i organizuje przedsięwzięcia określone w Szkolnym Programie Profilaktyki.

Pedagog szkolny:

- Rozpoznaje indywidualne potrzeby uczniów oraz analizuje przyczyny niepowodzeń szkolnych.
- Określa formy i sposoby udzielania uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
- Organizuje i prowadzi różne formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów, rodziców i nauczycieli.
- Podejmuje działania profilaktyczno-wychowawcze wynikające ze Szkolnego Programu Profilaktycznego i Wychowawczego w stosunku do uczniów, z udziałem rodziców i nauczycieli.
- Wspiera działania opiekuńczo-wychowawcze, wynikające ze Szkolnego Programu Profilaktycznego.
- Prowadzi współpracę z instytucjami wspierającymi realizację zadań profilaktycznych.
- Jest głównym koordynatorem wszystkich działań w zakresie realizacji Szkolnego Programu Profilaktycznego.
- Prowadzi punkt konsultacyjny dla wszystkich podmiotów realizujących Szkolny Program Profilaktyczny.

Rodzice:

- Korzystają z pomocy i wsparcia ze strony pedagoga, wychowawców, nauczycieli, dyrektora szkoły w zakresie profilaktyki.
- Uczestniczą w realizacji zadań profilaktyki szkolnej.
- Mają możliwość korzystania ze szkolnego punktu konsultacyjnego.

Cele programu profilaktycznego:

1. Integracja klasy.
2. Budowanie wzajemnego zaufania.
3. Dostarczanie wiedzy o dobrym i zdrowym życiu.
4. Zidentyfikowanie podstawowych zagrożeń dla zdrowia.
5. Dostarczanie podstawowych wiadomości o substancjach uzależniających, psychoaktywnych i psychostymulujących i ich szkodliwego wpływu na organizm.
6. Wykształcenie umiejętności i zachowań umożliwiających zdrowy styl życia.
7. Nabycie umiejętności funkcjonowania w grupie oraz pożytecznego spędzania wolnego czasu.
8. Kształtowanie umiejętności radzenia sobie ze zmieniającą się rzeczywistością oraz niepokojami i trudnościami okresu dojrzewania.
9. Wspieranie rodziców w procesie wychowania.

Cele działań profilaktycznych są realizowane przez:

1. Zajęcia dydaktyczno-wychowawcze i opiekuńcze prowadzone przez wychowawców i nauczycieli.
2. Programy informacyjno-edukacyjne.
3. Programy profilaktyczne.
4. Zajęcia dodatkowe, w tym sportowe.
5. Udział w akcjach i kampaniach profilaktycznych.
6. Konkursy plastyczne, muzyczne, apele, spektakle itp.
7. Współprace między różnymi instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży (Urząd Gminy Nowy Targ, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna, Policja, Sąd, Kuratorzy, Fundacje, itp.).

Formy pracy przy realizacji programu profilaktycznego:

1. warsztaty z uczniami,
2. pogadanki,
3. konkursy wiedzy,
4. dyskusje,
5. spektakle,
6. edukacja medialna,
7. projekty edukacyjne,
8. apele profilaktyczne,
9. filmy i multimedialne programy edukacyjne,
10. wycieczki.

Osoby realizujące Szkolny Program Profilaktyki:

1. dyrektor,
2. nauczyciele,
3. wychowawcy,
4. pedagog,
5. bibliotekarz,
6. zapraszani specjaliści.

Diagnoza problemów – zagrożenia dla dzieci i młodzieży

Na diagnozę środowiska szkolnego składają się:

- obserwacja zachowań uczniów,
- analiza frekwencji i uwag dotyczących zachowania w dziennikach lekcyjnych,
- analiza dokumentów,
- rozmowy z nauczycielami, uczniami, rodzicami.

Pozwoli to na wyłonienie uczniów z problemami takimi, jak:

- wagi, spóźnienia, kłamstwa,
- brak motywacji do nauki, niskie potrzeby edukacyjne uczniów, będących w trudnej sytuacji materialnej,
- agresja w stosunku do uczniów i nauczycieli,
- brak kultury osobistej, używanie wulgaryzmów,
- niszczenie sprzętu szkolnego,
- łamanie regulaminu szkoły,

Działania profilaktyczne skierowane do wszystkich uczniów:

Cel nadrzędny oddziaływań:

- ✓ Kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu, wzmacnianie wśród uczniów więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną, kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli.

Cele szczegółowe	Zadania wychowawcze	Formy realizacji
<ul style="list-style-type: none"> • Poznawanie cech własnej osobowości. 	<ul style="list-style-type: none"> • Poznawanie swoich mocnych i słabych stron. Rozwijanie mocnych stron, korygowanie słabych stron. • Przygotowywanie uczniów do podjęcia decyzji o wyborze szkoły/zawodu poprzez analizowanie cech temperamentu, predyspozycji osobowościowych. • Współpraca z PPP – diagnoza psychologiczno -pedagogiczna. • Stały kontakt z rodzicami ucznia w celu wypracowania najlepszych form pomocy dziecku. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zajęcia integracyjne, ✓ godziny wychowawcze, ✓ indywidualne rozmowy z uczniem, ✓ badanie psychologiczne; ✓ praca indywidualna z uczniem, zajęcia z orientacji zawodowej (grupowe i indywidualne) ✓ zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, dydaktyczno-wyrównawcze, ✓ nauczanie indywidualne, ✓ zajęcia terapeutyczne; ✓ rozmowy indywidualne z rodzicami.

<ul style="list-style-type: none"> • Szerzenie wśród młodzieży znajomości prawa i wyrabianie nawyku poszanowania go. • Integrowanie ucznia z zespołem klasowym. • Budowanie pozytywnych relacji między uczniami, nauczycielami i rodzicami. • Propagowanie kultury osobistej i kultury słowa w relacjach międzyludzkich. 	<ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzenie zajęć integracyjnych w klasach pierwszych. • Angażowanie uczniów do reprezentowania klasy na forum szkoły, miasta. • Przydzielanie ról, zadań w zespole klasowym. • Kształtowanie postaw kulturalnego zachowania i poprawnego komunikowania się. • Zapoznanie rodziców i uczniów z treściami Wewnątrzszkolnych Zasad Oceniania, Statutem Gimnazjum. • Przestrzeganie Regulaminu Szkoły. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zajęcia integracyjne; ✓ współpraca z wychowawcami, uczniami, rodzicami; ✓ samopomoc uczniowska; ✓ scenki; ✓ filmy; ✓ pogadanki
<ul style="list-style-type: none"> • Propagowanie zdrowego stylu życia, higieny osobistej. • Dostarczanie wiedzy o negatywnych aspektach życia społecznego i sposobach unikania zagrożeń. • Przeciwdziałanie zagrożeniom współczesnego świata. • Dostarczanie wiedzy na temat ryzykownych zachowań które są przyczyną groźnych chorób. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uzależnienia współczesnego świata (alkoholizm, nikotynizm, narkomania, lekomania, dopalacze). • Organizowanie zajęć profilaktycznych, warsztatów psychologiczno-pedagogicznych. • Projekcja filmów o tematyce uzależnień, konkursy. • Współpraca z organizacjami pozarządowymi. • Włączanie się w akcje profilaktyczne. • Kształtowanie postawy świadomego i odpowiedzialnego konsumpcyjnego. • Kształtowanie umiejętności rozpoznawania zachowań ryzykownych i konsekwencji z nimi związanych. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ lekcje z wychowawcą, ✓ warsztaty, akcje profilaktyczne, filmy, konkursy, apele, ✓ realizacja programów profilaktycznych,

<ul style="list-style-type: none"> • Zapobieganie wszelkim objawom agresji • Uświadamianie mechanizmów powstawania zachowań agresywnych i uczenie sposobów radzenia sobie z negatywnymi emocjami. • Eliminowanie przemocy wśród uczniów, zapobieganie odrzuceniu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Umacnianie zachowań asertywnych oraz postaw tolerancyjnych z poszanowaniem praw człowieka, dziecka, ucznia. • Kształtowanie umiejętności właściwego reagowania na zachowania agresywne. • Współpraca z Policją, Sądem Rodzinnym, kuratorami sądowymi, PCPR-em, GOPS-em. • Pełnienie dyżurów nauczycielskich. • Przeprowadzanie w klasach zajęć z elementami socjoterapii. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ścisła współpraca z instytucjami działającymi na rzecz pomocy dziecku i rodzinie; ✓ zajęcia z elementami socjoterapii; ✓ ścisła współpraca z nauczycielami, rodzicami, ✓ korzystanie z zapisów monitoringu w toku wyjaśniania zdarzeń, ✓ pogadanki z policją.
<ul style="list-style-type: none"> • Dostarczanie wiedzy na temat bezpiecznego korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie zajęć, warsztatów multimedialnych dla uczniów – dotyczących poszukiwania informacji oraz bezpiecznego korzystania z zasobów Internetu. • Przeprowadzanie interwencji w przypadkach stwierdzenia zjawiska cyberprzemocy. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zajęcia z informatyki, ✓ lekcje z wychowawcą, ✓ warsztaty,
<ul style="list-style-type: none"> • Przeciwdziałanie zjawiskom wagarowania. 	<ul style="list-style-type: none"> • Monitorowanie realizacji obowiązku szkolnego przez uczniów. • Monitorowanie frekwencji uczniów. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ścisła współpraca z rodzicami, nauczycielami, policją i Sądem Rodzinnym

<ul style="list-style-type: none"> • Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie i motywowanie uczniów do pracy i samokontroli. • Nadrabianie braków w nauce. • Rozwijanie zdolności i umiejętności. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze, korekcyjno – kompensacyjne, rewalidacyjne, praca indywidualna, koła zainteresowań,
---	--	---

Praca profilaktyczna w gimnazjum realizowana jest we wszystkich klasach, z następującą specyfiką:

klasy pierwsze: wzajemne poznawanie się uczniów, integracja zespołu klasowego, budowanie empatii i wzajemnego zaufania.

Zadania:	Formy realizacji:
1. Poznawanie swoich mocnych i słabych stron. 2. Rozwijanie mocnych stron, korygowanie słabych.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zajęcia integracyjne, ✓ lekcje z wychowawcą, ✓ indywidualne rozmowy z uczniem, praca indywidualna z uczniem, ✓ badanie psychologiczne.
3. Rozwijanie u uczniów umiejętności radzenia sobie w relacjach rówieśniczych, umiejętności pracy w grupie, zespole klasowym.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ lekcje z wychowawcą, ✓ warsztaty.
4. Kształtowanie i wzmacnianie poczucia własnej wartości, budowanie postaw empatii i wzajemnego zaufania.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ organizowanie imprez klasowych.
5. Budowanie pozytywnych relacji między uczniami, nauczycielami i rodzicami.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ścisła współpraca z nauczycielami, rodzicami, uczniami.

Klasy drugie: podjęcie wzmożonych oddziaływań profilaktycznych ukierunkowanych na zdiagnozowane obszary problemowe, a zwłaszcza profilaktykę kontaktów z używkami oraz profilaktykę zachowań agresywnych.

Zadania:	Formy realizacji:
1. Kształtowanie asertywnych postaw wobec środków uzależniających poprzez sztukę odmawiania, wzajemne wspieranie, werbalizację potrzeb.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ realizacja tematów o systemie wartości na lekcje z wychowawcą, ✓ zajęcia z asertywności.
2. Uświadomienie młodzieży zagrożeń związanych z uzależnieniami.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ lekcje z wychowawcą, ✓ warsztaty psychologiczno - pedagogiczne, ✓ realizacja programów profilaktycznych, ✓ włączanie w akcje profilaktyczne, ✓ kampanie, ✓ apele profilaktyczne.
3. Zapobieganie wszelkim objawom agresji – uświadamianie mechanizmów powstawania zachowań agresywnych i uczenie sposobów radzenia sobie z negatywnymi emocjami.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zajęcia z elementami socjoterapii dot. konstruktywnych sposobów rozwiązywania konfliktów, przyczyn agresji i sposobach radzenia sobie z agresją.

Klasy trzecie: przygotowanie młodzieży do odpowiedzialnego, dorosłego życia, do podjęcia decyzji o wyborze kierunku dalszego kształcenia, świadomości prawa i konsekwencji za jego łamanie, umiejętności radzenia sobie ze stresem.

Zadania:	Formy realizacji:
1. Kształtowanie odpowiedzialności za siebie i innych, za podejmowane decyzje i zachowanie.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ lekcje z wychowawcą, ✓ działalność w organizacjach szkolnych.
1. Kształtowanie właściwych postaw wobec uzależnień poprzez informowanie o społecznych i zdrowotnych skutkach uzależnień.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ godziny wychowawcze, ✓ warsztaty psychologiczno - pedagogiczne, ✓ apele profilaktyczne.
2. Szerzenie wśród młodzieży znajomości prawa i wyrabianie nawyku poszanowania go.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ lekcje tematyczne, ✓ spotkania z policją.

<p>2. Przygotowanie uczniów do wyboru szkoły ponadgimnazjalnej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zajęcia z proorientacji zawodowej, ✓ indywidualne doradztwo zawodowe dla uczniów i rodziców, ✓ spotkanie informacyjne dla rodziców, ✓ udział w Targach Edukacyjnych, Giełdzie Edukacyjnej, ✓ udostępnianie aktualnych informacji o szkolnictwie ponadgimnazjalnym.
---	--

Wszelkie działania profilaktyczne i wychowawcze są dostosowane do potrzeb bieżących.

Realizacja zadań odbywa się we współpracy z:

- Rodzicami/opiekunami prawnymi;
- Sądem Rodzinnym (wydział nieletnich);
- Policją,;
- Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej;
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Stowarzyszeniami;
- Fundacjami.

Spodziewane efekty:

W wyniku zastosowania Szkolnego Programu Profilaktyki:

- **uczniowie:**
  - ✓ zdobędą wiedzę na temat profilaktyki uzależnień,
  - ✓ zdobędą istotne umiejętności psychologiczne i społeczne, tj.: skuteczne odmawianie, asertywność, empatię, umiejętności komunikacyjne,
  - ✓ utrwalą postawę odrzucającą nałogi oraz przemoc i agresję,
  - ✓ osiągną umiejętności dokonywania wartościowych i sensownych wyborów w życiu,
- **rodzice:**
  - ✓ usystematyzują swoją wiedzę na temat uzależnień i ich skutków, mechanizmów powstawania agresji i przemocy,
  - ✓ podwyższą swoje kompetencje wychowawcze oraz profilaktyczne,
  - ✓ zacieśni się współpraca nauczycieli, rodziców i środowiska lokalnego we wspólnych działaniach profilaktycznych.
- **nauczyciele:**
  - ✓ będą doskonalili swoje umiejętności w prowadzeniu pracy profilaktycznej.

Ewaluacja:

1. Program będzie poddawany ewaluacji na zakończenie roku szkolnego - sprawozdania pedagoga, nauczycieli, wychowawców z realizacji SPP.

2. Sprawdzenie efektów, jakie przyniósł program, poprzez ankiety zebrane wśród uczniów.